

Rente

1. ALGEMEEN

- a. Deze beleidsregel is van toepassing op organen voor gezondheidszorg als vermeld in artikel 1, onder A, nummer 10 (èn toegelaten voor verblijf voor verzekerden met een somatische dan wel psychogeriatrische aandoening of beperking en voor verzekerden met een psychosociaal probleem, èn niet toegelaten voor behandeling) van het Besluit werkingssfeer WTG 1992 (1991, Stb. 732), dat laatstelijk gewijzigd is bij Besluit van 25 oktober 2002 (Stb. 2002, 527) en bij Besluit van 5 november 2002 (Stb. 2002, 549).
 - b. Deze beleidsregel treedt in werking op 1 januari 2004 en werkt terug tot die datum indien de bekendmaking van de nederlegging van de beleidsregel in de Staatscourant na deze datum plaatsvindt.
 - c. De termijn waarvoor deze beleidsregel geldt: onbepaald.
 - d. De termijn waarvoor goedgekeurde beleidsregel II-601 met betrekking tot onderstaande onderwerpen en de onder 1.a aangeduide categorieën van organen voor gezondheidszorg geldt, wordt gewijzigd van 'onbepaald' in 'tot en met 31 december 2003' komt te vervallen.
 - d. Deze beleidsregel kan worden aangehaald als 'Beleidsregel rente'.
-

2. RENTE**2.1 Financieringsvolume**

2.1.1 De berekening van de aanvaardbare rentekosten wordt gebaseerd op het financieringsvolume. Dit bestaat uit de volgende kapitaalbestanddelen:

- a. De boekwaarde vanaf de datum van ingebruikname van investeringen waarvoor in het kader van de WBO, de **Overgangswet verzorgingshuizen** dan wel de WZV een vergunning, c.q. goedkeuring is verleend.
- b. De boekwaarde van in gebruik zijnde en onderhanden instandhoudinginvesteringen die voldoen aan de eisen die worden genoemd in de beleidsregel instandhoudinginvesteringen.
- c. De normatieve boekwaarde van inventarissen berekend op basis van de beleidsregel(s) voor investeringen in medische- en overige inventarissen en in computerapparatuur en -programmatuur.
- d. De boekwaarde van investeringsprojecten in uitvoering waarvoor een vergunning, c.q. goedkeuring in het kader van de WBO, de **Overgangswet verzorgingshuizen** dan wel de WZV is verleend. De boekwaarde van projecten waarvan de normatieve bouwtijd zonder geldige reden is overschreden blijft buiten beschouwing.
- e.1 Het normatieve werkkapitaal. Dit bedraagt +/- 7,7% van het totaal van de aanvaardbare kosten op kasbasis.
- e.2 Instellingen die als uitvloeisel van een bestendige gedragslijn aan het eind van het jaar in de balans tegenover de vakantiegeldverplichting een vordering opnemen op de AWBZ, mogen het normatieve werkkapitaal met een bedrag ophogen. Het bedrag van de ophoging is gelijk aan de vordering inzake het verschuldigde vakantiegeld die is opgenomen in de balans per 1 januari van het jaar waarin het budgetstelsel (2000) is ingevoerd. Voorzover de vordering in latere jaren geheel of gedeeltelijk in het budget is verrekend wordt de in aanmerking komende vordering hiermee verminderd.

2.1.2 De berekening van het onder 2.1.1 genoemde financieringsvolume geschiedt aan de hand van een door het CTG jaarlijks op te stellen schema.

2.2 Aanvaardbare rentekosten

2.2.1 De aanvaardbare rentekosten met betrekking tot het onder 2.1.1 genoemde financieringsvolume bestaat uit de volgende elementen:

a. Rente van leningen met een rentefixatieperiode van minimaal twee jaar

a.1 Voor per 31 maart 2002 lopende leningen wordt over de gewogen resterende schuld de in het exploitatiejaar verschuldigde rentepercentage berekend. Dit geldt totdat de lopende rentevaste periode afloopt.

a.2 In afwijking van a.1 geldt voor in 2000 nieuw afgesloten leningen en voor leningen waarvan in 2000 een nieuwe rentevaste periode is ingegaan de werkelijke verschuldigde rente verhoogd met 0,6% onder voorwaarde dat deze leningen bij het afsluiten zijn geborgd door het Waarborgfonds voor de zorgsector.

a.3 Voor leningen die worden geborgd bij het Waarborgfonds voor de zorgsector en afgesloten vanaf 1 januari 2001 tot en met 31 maart 2002, wordt het conform artikel 2.5 bepaalde normpercentage over de gewogen resterende schuld berekend. Dit geldt eveneens voor bestaande leningen bij herziening van het rentepercentage na afloop van de rentevaste periode.

a.4 Voor leningen afgesloten vanaf 1 april 2002 wordt het conform artikel 2.5 bepaalde normpercentage over de gewogen resterende schuld berekend. Dit geldt eveneens voor bestaande leningen bij herziening van het rentepercentage na afloop van de rentevaste periode.

a.5 Indien een lening vervroegd wordt afgelost en vervangen door een goedkopere lening blijft in afwijking van a.1 t/m a.4 gedurende de resterende periode van de rentefixatie het voorheen gecalculerde percentage van toepassing. Indien de rentefixatieperiode van de vervangende lening korter is dan de resterende periode van de vervangen lening dan geldt voor de toepassing van dit onderdeel de kortere periode. Maximaal wordt van een periode van vijf jaar uitgegaan. Indien de vervangende lening duurder is blijft gedurende de resterende rentevaste periode van de oude lening het voorheen gecalculerde percentage van toepassing.

b. Rente eigen vermogen

Over het eigen vermogen wordt een vergoeding ingecalculerd. Deze vergoeding is gelijk aan de prijsstijging van de materiële kosten. Onder eigen vermogen wordt verstaan: Kapitaal, reserves, voorzieningen, fondsen, fondaties en saldo resultatenrekening, zonedig verminderd met de boekwaarde van investeringen waarvoor een vergunning is vereist, maar niet verleend en waarvan de kapitaalslasten niet doorberekend dienen te worden.

Voor instellingen die behoren tot de zogenaamde Niet winst beogende instellingen (NWI's) en die een instelling zoals vermeld onder 1.a exploiteren, die (in het verleden) is gefinancierd met een klimgeldlening geldt nog het volgende: Rentebaten als gevolg van de op een deposito geplaatste afkopsom van de subsidieverplichting van het Ministerie van VROM dienen in aanmerking genomen te worden als een te reserveren post. Op het moment van herfinanciering dient deze reservering aangesproken te worden om de boekwaarde van de NWI te verlagen.

c. Rente kort krediet

Over het saldo van enerzijds het in artikel 2.1.1 genoemde financieringsvolume en anderzijds de resterende schuld van de onder a genoemde leningen verhoogd met het in artikel 2.2.1 lid b genoemde totale eigen vermogen wordt, indien wordt voldaan aan de voorwaarden van het in artikel 2.4 vermelde protocol evenwichtig balansbeheer, een normatieve rente vergoed. Indien niet wordt voldaan aan de voorwaarden van het protocol wordt over het in artikel 2.4 lid b genoemde maximumbedrag de normatieve rente vergoed. Over het meerdere bestaat de vergoeding uit de normatieve rente verminderd met 1,5%. Het normatieve rentepercentage bestaat uit een basisrente welke wordt verhoogd met 0,75% met betrekking tot de van individuele risicofactoren afhankelijke opslag die door banken in rekening wordt gebracht.

De basisrente is gelijk aan het jaargemiddelde van de 1-maands Euribor. De voor het jaar geldende gemiddelde normatieve rentevoet wordt na afloop van het jaar door het CTG berekend en gepubliceerd.

d.1 Op het verschil tussen de conform artikel 2.2.1, lid c berekende rentekosten en de werkelijke rentekosten kort krediet wordt gedurende de periode 2001-2004 gedeeltelijk nagecalculeerd. De nacalculatie over het verschil bedraagt in 2001 100%, in 2002 90%, in 2003 60% en in 2004 30%.

d.2. Rechtspersonen, die meerdere AWBZ-instellingen beheren, kunnen ervoor kiezen te volstaan met een berekening van de normatieve rente op het niveau van de beherende rechtspersoon. Voorzover daarbij sprake is van AWBZ-instellingen, niet zijnde instellingen zoals vermeld onder 1.a, waarvoor reeds sprake is van normering van de korte en de lange rente en waarop volgens de voor die sector geldende bepalingen niet langer kan worden nagecalculeerd, vervalt indien gekozen wordt voor berekening van de normatieve rentekosten op het niveau van de rechtspersoon de onder punt 2.2.1.d1 opgenomen bepaling tot nacalculatie op de werkelijke rentekosten.

2.2.2 De berekening van de onder 2.2.1 genoemde rentekosten en vermogensbestanddelen vindt plaats aan de hand van een door het CTG jaarlijks op te stellen schema.

2.3 Hardheidsclausule

In individuele situaties waar de beleidsregel buiten invloed van de instelling overduidelijk onbillijk uitwerkt, zal het CTG een tijdelijke aanpassing van de aanvaardbare rentekosten in overweging nemen. In principe zullen dan de werkelijke rentebaten verrekend worden. Dit geldt voor de volgende situaties:

- door toepassing van de annuïteitenmethode, die ingegaan is voor 1997 (de hardheidsclausule kan worden toegepast tot maximaal het einde van de rentefixatieperiode);
- (de afwikkeling van) klimleningen;
- instellingen die een overliquiditeit hebben doordat ze weinig te financieren activa (bijvoorbeeld in verband met huur) in relatie tot hun eigen vermogen hebben. Ingeval instellingen onderdeel van een concern zijn, zal gekeken worden naar de situatie van het hele concern.

2.4 Protocol evenwichtig balansbeheer

Bij de beoordeling van de aanvaardbare rentekosten dient te zijn voldaan aan het hierna volgende protocol voor evenwichtig balansbeheer.

a. Lang te financieren

Het met leningen met een rentefixatieperiode van minimaal twee jaar te financieren vermogen bedraagt minimaal 80% van het totale financieringsvolume nadat dit eerst is verminderd met de vaste en immateriële activa van de onderhanden bouwprojecten waarvoor een (WZV-)vergunning is vereist en met het eigen vermogen. Het maximum wordt gevormd door het totale financieringsvolume verminderd met het eigen vermogen. In geval de omvang van de leningen de omvang van het benodigd vreemd vermogen overtreft kan in afwijking van onderdeel c. van artikel 2.2.1. van deze beleidsregel de rentecorrectie met betrekking tot de overfinanciering worden berekend tegen een rente gebaseerd op het rentepercentage van de lange leningen. Dit geldt in geval geen valide verklaring kan worden gegeven van de reden van de overfinanciering.

b. Kort te financieren

Het maximum met kort krediet gefinancierd volume bedraagt 20% van het totale financieringsvolume nadat dit eerst is verminderd met de vaste en immateriële activa van onderhanden bouwprojecten waarvoor een (WZV-)vergunning is vereist en met het eigen vermogen. De vaste en immateriële activa van onderhanden bouwprojecten waarvoor een (WZV-)vergunning is vereist mogen eveneens kort worden gefinancierd.

c. Eigen vermogen en voorzieningen

Het eigen vermogen en de voorzieningen vormen een integraal bestanddeel van het vermogen van de instelling. Voor een juist resultaat en vermogensbepaling dienen de in de gezondheidszorg algemeen aanvaarde regels met betrekking tot de financiële verslaglegging te worden toegepast. Dit betekent onder meer dat de afschrijving op werkelijke instandhoudingsinvesteringen dient plaats te vinden conform de beleidsregel instandhoudingsinvesteringen en die op investeringen in inventaris gelijkmatig over een periode van tien jaar.

Voor automatiseringsapparatuur e.d. geldt een periode van vijf jaar. De rentegevolgen van het buiten de balans brengen van eigen vermogen en voorzieningen zullen niet in de aanvaardbare kosten worden opgenomen.

Met betrekking tot de financiering van een negatief eigen vermogen gelden de volgende beperkingen:
– indien negatieve exploitatieresultaten hebben geleid tot een negatief eigen vermogen worden de rentekosten, die met de financiering van het negatieve eigen vermogen verband houden, gedurende een maximale periode van drie jaar in het budget opgenomen.

Dat wil zeggen: indien er na het verstrijken van deze driejaarsperiode nog steeds sprake is van een negatief eigen vermogen worden in de volgende jaren de hiermee verband houdende rentekosten niet meer in het budget opgenomen, tenzij partijen tot afdoende maatregelen besluiten ter verbetering van de financiële positie. Dit laatste staat ter beoordeling van het CTG.

– indien de negatieve exploitatieresultaten die hebben geleid tot een negatief eigen vermogen zijn veroorzaakt door een negatieve situatie van feiten/handelingen in de sfeer van nalatigheid, verwijtbaar gedrag, strijdigheid met goed koopmansgebruik, dan worden de rentekosten die verband houden met de financiering van het negatieve eigen vermogen niet in het budget opgenomen. Afspraken tussen partijen die zullen leiden tot verbetering van de financiële positie van de instelling, kunnen het CTG aanleiding geven tot heroverweging van de rentecorrectie.

2.5 Berekening normrente lange leningen

a. Normrente

De normrente van een lening bestaat uit een basisrente en een opslag van 0,75%. De basisrente is gebaseerd op het percentage interest rate swap (IRS) en volgt uit toepassing van het onderstaande berekeningsmodel waarbij wordt voldaan aan de voorwaarde: som van de contant gemaakte kasstromen (aflossing en rente) is gelijk aan het bedrag van de hoofdsom van de lening.

Voor de berekening van de normrente kunnen instellingen gebruik maken van de CTG website rentenormering (www.ctgzorg.nl). Aan de uitkomsten van de website kunnen geen rechten worden ontleend.

De IRS-percentages voor verschillende looptijden worden dagelijks gepubliceerd. De percentages voor ontbrekende jaren worden bepaald door lineaire interpolatie. Voor de jaren na dertig jaar blijft het percentage constant.

Voor elk jaar van de rentevaste periode worden de in het jaar verschuldigde aflossing en rente contant gemaakt op basis van het percentage zero coupon (zie onder b). Voor het contant maken geldt voor jaar één het percentage zero coupon bij een looptijd van één jaar, voor jaar twee het percentage zero coupon bij een looptijd van twee jaar enzovoort. De aflossingsbedragen worden gebaseerd op de gegevens van de af te sluiten lening. De rentebedragen worden tegen het percentage basisrente berekend over de schuldrest per ultimo van het voorafgaande jaar. De contante waarden worden getotaliseerd en vergeleken met de hoofdsom. Als de hoofdsom groter is dan het totaal van de contant gemaakte kasstromen (cash flows) moet de berekening opnieuw worden uitgevoerd met een hogere waarde voor de basisrente. Deze berekening moet net zolang herhaald worden tot de hoofdsom gelijk is aan de som van de contant gemaakte cash flows. Het dan gebruikte rentepercentage is de norm voor de basisrente.

In formule:

$$\text{Hoofdsom} = \frac{CF_1}{(1 + \text{zero}_1)^1} + \frac{CF_2}{(1 + \text{zero}_2)^2} + \dots + \frac{CF_n}{(1 + \text{zero}_n)^n}$$

CF = (basisrente x rest hoofdsom) + aflossing.

Zero₁ = percentage zero coupon in jaar 1.

De normrente is vervolgens het percentage voor de basisrente + 0,75%.

b. Zero couponrente

De interest rate swap vormen prijzen van zogenaamde fixe leningen. De IRS-percentages kunnen daarom niet gebruikt worden voor het contant maken van toekomstige kasstromen, omdat in de IRS-prijzen ook de periodieke couponbetalingen zijn verwerkt. Voor het zo zuiver mogelijk contant maken van de toekomstige cash flows moet daarom uit de IRS-reeks een zero couponreeks geconstrueerd worden. Hiervoor geldt de volgende formule:

$$\{ \sqrt[n]{(1 + IRS_n) / (1 - A)} \} - 1 = \text{zero coupon}_n$$

$$A = \frac{IRS_n}{(1 + \text{zero}_1)^1} + \frac{IRS_n}{(1 + \text{zero}_2)^2} + \dots + \frac{IRS_n}{(1 + \text{zero}_{n-1})^{n-1}}$$

IRS_n = percentage IRS in jaar n.

Zero_1 = percentage zero coupon in jaar 1.

c. Normbepalende datum

Voor de toepassing van de IRS-percentages is de datum bepalend waarop de couponrente conform de overeenkomst wordt of is vastgesteld. Indien dit de datum is waarop de overeenkomst tot stand is gekomen dienen documenten te worden overgelegd waaruit duidelijk de exacte datum blijkt. De datum waarop de overeenkomst tot stand komt wordt gedefinieerd als de datum waarop de aanbieding van de financier wordt aanvaard. Dit zal in de meeste gevallen een andere datum zijn dan datum waarop het formele contract wordt ondertekend. Als contractueel de stortingsdatum bepalend is voor de vaststelling van de couponrente van de lening dan wordt de normberekening voor deze datum uitgevoerd. In dat geval dient het betreffende dagafschrift te worden overgelegd.